

Adroddiad i'r	Pwyllgor Craffu Cymunedau
Dyddiad y cyfarfod	7 Rhagfyr 2023
Aelod Arweiniol / Swyddog	Y Cyngorydd Jason McLellan, Arweinydd ac Aelod Arweiniol Twf Economaidd a Threchu Amddifadedd / Tony Ward, Cyfarwyddwr Corfforaethol: Yr Amgylchedd a'r Economi
Pennaeth Gwasanaeth	Emlyn Jones, Pennaeth Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Gwasanaethau Cefn Gwlad
Awdur yr adroddiad	Tony Ward, Cyfarwyddwr Corfforaethol: Yr Amgylchedd a'r Economi
Teitl	Rhaglen Adfywio a Llywodraethu y Rhyl

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

- 1.1. Mae'r adroddiad hwn yn ymwneud â Rhaglen Adfywio'r Rhyl a threfniadau llywodraethu'r rhaglen.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

- 2.1. Edrych ar effeithiolrwydd gwaith y Bwrdd Rhaglen i gyflawni'r rhaglen adfywio hyd yma.
- 2.2. Nodi unrhyw rwystrau neu lithriadau a llunio argymhellion i geisio mynd i'r afael arnynt a chynnal darpariaeth y rhaglen i sicrhau adfywio'r Rhyl i fod o fudd i'r economi a bywydau preswylwyr y dref a'r sir yn gyffredinol.

3. Beth yw'r Argymhellion?

- 3.1. Bod y Pwyllgor yn trafod yr adroddiad ac yn darparu adborth, fel bo angen.

3.2. Bod y Pwyllgor yn cadarnhau eu bod yn fodlon bod y strwythurau llywodraethu angenrheidiol ar waith i oruchwylio'r gwaith adfywio yn y Rhyl yn effeithiol. Fel arall, awgrymu beth yn ychwanegol yr hoffai'r Pwyllgor ei weld.

4. Manylion yr adroddiad

- 4.1. Roedd Bwrdd Rhaglen Adfywio'r Rhyl yn gyfrifol am oruchwylio cyfeiriad strategol a darpariaeth Rhaglen Adfywio'r Rhyl ar gyfer Cyngor Sir Ddinbych, gan ganolbwyntio ar ddarparu cynlluniau Adfywio o fewn Canol y Dref y mae Sir Ddinbych yn ei arwain.
- 4.2. Felly roedd y Bwrdd Rhaglen yn rheoli cyfraniad y Cyngor at gyflawni Gweledigaeth Canol y Dref ynghyd ag unrhyw brosiectau adfywio perthnasol o dan arweiniad y Cyngor yn y dref.
- 4.3. Tasg y Bwrdd Rhaglen oedd gyrru'r adfywio yn y Rhyl ymlaen trwy ddull wedi'i gydlynu i sicrhau bod prosiectau presennol yn cael eu darparu'n effeithiol, nodi bylchau a chyfleoedd a gyrru mentrau newydd ymlaen. Roedd hefyd yn gyfrifol am nodi prosiectau ac am gaffael a threfnu adnoddau priodol i'w darparu.
- 4.4. Ers mabwysiadu'r Cynllun Corfforaethol 2022-27, mae Byrddau penodol yn ymwneud â'r Rhyl wedi cael eu rhesymoli, a chytunwyd y byddwn yn gweithio trwy drefniadau llywodraethu'r Cynllun Corfforaethol newydd i ddarparu ein huchelgeisiau trosfwaol ar gyfer y Rhyl. Mae hyn oherwydd bod y themâu yn ein Cynllun Corfforaethol yn cyd-fynd â'r ffactorau Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru hynny y hoffwn fynd i'r afael arnynt yn y Rhyl, gan roi cyfle i ni brif ffrydio'r gwaith. Manteision gweithio trwy gyfryngau llywodraethu'r Cynllun Corfforaethol yw trefniadaeth, goruchwyliaeth, ymgysylltiad a dyrannu adnoddau cadarn ac ati.
- 4.5. Fodd bynnag, er mwyn cadw'r ffocws ar y Rhyl – o ystyried mai hon yw ein tref fwyaf ac sydd â lefelau uchel o anghydraddoldeb yr ydym eisiau mynd i'r afael arno – cytunwyd hefyd y bydd adroddiadau rheolaidd yn cael eu cyflwyno i Grŵp Ardal Aelodau'r Rhyl a Grŵp Cyfeirio y Rhyl gan ddarparu sylwebaeth ar y cynnydd yn erbyn pob un o themâu'r Cynllun Corfforaethol ar sail y Rhyl (h.y. cymryd dull ar sail lle i'r themâu yn ein Cynllun Corfforaethol). Er enghraifft, bydd elfennau y Rhyl o'r Strategaeth Tai, neu'r wybodaeth ddiweddaraf am dwf economaidd ac adfywio yn y Rhyl yn cael eu cyflwyno i'w trafod yn Grŵp Ardal Aelodau'r Rhyl a Grŵp Cyfeirio y Rhyl.

- 4.6. Gan fod Byrddau'r Cynllun Corfforaethol yn strategol o ran natur, rydym wedi cadw gweithgor swyddogion sy'n cyfarfod yn fwy rheolaidd i drafod cynnydd ar brosiectau; rhwystrau i ddarpariaeth; aliniad prosiectau; a blaenoriaethau ar gyfer datblygu prosiectau sydd ar y gweill yn y dyfodol. Mae'r grŵp hwn yn cael ei gadeirio gan y Cyfarwyddwr Corfforaethol: Yr Amgylchedd a'r Economi.
- 4.7. Yn y blynyddoedd diweddar, mae'r prif gyllid ar gyfer prosiectau adfywio yn y Rhyl wedi dod gan Lywodraeth Cymru. Yn fwy diweddar, mae cyllid gan Lywodraeth y DU hefyd wedi dod ar gael ar ffurf y Gronfa Ffyniant Gyffredin a Chyllid Ffyniant Bro, ac rydym yn gobeithio y bydd hyn hefyd yn cyfrannu tuag at brosiectau adfywio mawr yn y Rhyl yn y dyfodol.
- 4.8. Mae'r Cyngor wedi goruchwyllo darpariaeth nifer o brosiectau adfywio yn y Rhyl dros y 12-18 mis diwethaf, yn cynnwys:
- adeiladu neuadd fwyd a lleoliad ar gyfer digwyddiadau ym Marchnad y Frenhines
 - canllaw dylunio a strategaeth parth cyhoeddus
 - prosiect isadeiledd gwyrdd
 - prynu a/neu ddymchwel nifer o safleoedd allweddol sy'n ddolur llygaid
 - trawsnewid 2-16 Aquarium Street (yr hen Dai Amffeddiannaeth).
- 4.9. Yn ystod y 12-18 mis diwethaf mae nifer o brosiectau cyffrous wedi'u datblygu (i wahanol gamau amrywiol) y byddem yn gobeithio eu darparu pan fo ffrydiau ariannu priodol ar gael, er enghraifft:
- Cynllun promenâd (cam 1) i ailgysylltu pen uchaf y Stryd Fawr â'r traeth *
 - Prosiect Porth Canol y Dref (parc poced) *
 - Prosiect Parth Cyhoeddus Canol y Dref *
 - Camau yn y dyfodol ar gyfer Marchnad y Frenhines (Achos Busnes Amlinellol ar gyfer datblygu gwesty sydd o fewn amrediad canolig)

- Prosiectau adnewyddu ac adeiladau newydd ar Stryd Fawr y Rhyl i ddarparu 10 o randai ar gyfer Rhent Canolradd ac unedau manwerthu llawr gwaelod (cyllid ar waith a gwaith wedi'i drefnu i ddechrau yn gynnar yn 2024)
- Ailddatblygu'r hen salon Goldilocks yn Stryt y Frenhines i ddarparu 6 o fflatiau un ystafell wely (safle wedi'i gaffael a'i glirio)
- Ailddatblygu 26 Wellington Rd (ger yr hen swyddfa bost) i ddarparu 2 uned breswyl a masnachol ar y llawr gwaelod.

4.10. Un datblygiad diweddar yw cyhoeddi dyraniad dros dro (yn amodol ar nifer o ffactorau) o oddeutu £20 miliwn gan y Gronfa Ffyniant Bro ar gyfer Dyffryn Clwyd. Cafodd hyn ei gyhoeddi ar 20 Tachwedd 2023, felly mae angen trafodaethau pellach i ddeall yn llawn y cyfleoedd a gyflwynwyd gan y cyllid hwn. Fodd bynnag, ymddengys bod y cyllid wedi'i ddyrannu dros dro i ddarparu'r rhaglen o brosiectau a gytunwyd yn y Cabinet ar 14 Rhagfyr 2021 a'u cyflwyno i Lywodraeth y DU ar gyfer cyllid y Gronfa Ffyniant Bro ym mis Awst 2022. Cafodd y prosiectau sydd wedi'u mario gyda * yn y pwyntiau bwled uchod eu cynnwys yn ein cais Cronfa Ffyniant Bro ym mis Awst 2022, felly mae'n deg tybio bod dyrannu cyllid dros dro yn rhoi'r cyfle i ddarparu'r prosiectau adfywio hyn. Mae gennym hefyd strwythur llywodraethu ar waith i reoli darpariaeth y Gronfa Ffyniant Bro, felly fydd hyn yn darparu goruchwyliaeth bellach o waith adfywio'r Rhyl hyd at fis Ebrill 2026 (y dyddiad cau ar gyfer darparu'r dyraniad Cronfa Ffyniant Bro dros dro newydd).

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at Gynllun Corfforaethol 2022 i 2027: Y Sir Ddinbych a Garem?

5.1. Nid oes angen penderfyniad o'r adroddiad hwn, ond mae adfywio'r Rhyl yn parhau i fod yn rhan allweddol o'n Cynllun Corfforaethol. Mae elfennau o adfywio'r Rhyl yn cael eu goruchwyllo gan y Byrddau Cynllun Corfforaethol, yn benodol Bwrdd Sir Ddinbych Ffyniannus a Bwrdd Tai a Digartrefedd y Cynllun Corfforaethol.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

6.1. Yn gyffredinol, nid yw prosiectau adfywio yn y Rhyl yn cael eu hariannu gan Sir Ddinbych, ond gallant roi straen ar wasanaethau mewn perthynas â'r amser swyddogion sydd ei angen i ddatblygu prosiectau a rheoli eu darpariaeth.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les?

7.1. Ni ymgwymerwyd ag unrhyw asesiad effaith ar les ar gyfer yr adroddiad hwn.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

8.1. Cafwyd trafodaeth gyda Grŵp Ardal Aelodau'r Rhyl a Grŵp Cyfeirio'r Rhyl.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1. Y disgwyliad yw y bydd cyllid ar gyfer prosiectau adfywio'r Rhyl yn dod yn bennaf gan ffynonellau allanol, yn cynnwys Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU, i sicrhau nad yw'r gwaith yn gosod baich ariannol nad oes modd ei reoli ar yr awdurdod trwy ddyled benthycy cynyddol ac ad-daliadau cysylltiedig. Mae cyllid allanol yn aml yn dod gyda gofyniad arian cyfatebol, felly bydd angen i unrhyw brosiectau newydd gael eu cymeradwyo trwy'r mecanweithiau priodol, e.e., Grŵp Craffu Cyfalaf, Cabinet ac ati.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

10.1. Datblygwyd cofrestr risg i gefnogi Rhaglen Adfywio'r Rhyl, ac mae'r risgiau hynny yn parhau i gael eu monitro gan eu bod yn dal yn berthnasol i waith adfywio'r Rhyl. Mae cofrestrau risg penodol hefyd yn bod ar gyfer pob un o'r Byrddau Cynllun Corfforaethol.

11. Pŵer i wneud y penderfyniad

11.1. Nid oes angen penderfyniad ar gyfer yr adroddiad hwn.